

El vertader debat del tercer mil·lenni

Frederic Mayor Zaragoza, director general de la UNESCO, presideix el comitè d'honor del segon congrés d'Escola Valenciana. L'educació, protagonista d'un fòrum on participen alguns dels primers agents socials i polítics. Amb una excepció: el 'no' del govern Zaplana.

"La qüestió és: quin model d'ensenyament pretenem ací i ara?, quina és la definició d'escola per a aquest país? En Escola Valenciana creiem que aquesta és una discussió oberta, i hem estructurat un moviment que, des de la societat civil, presenta un projecte que va més enllà de l'ensenyament expressat en termes de vehiculació lingüística del català; l'escola valenciana ha de ser un conjunt d'aportacions globals que impulsen un model educatiu propi, sense ignorar la relació íntima que hi té una política cultural compromesa o la influència d'uns mitjans de comunicació que volem valencianitzadors." Amb aquestes paraules, Vicent Romans, president d'Escola Valenciana, Federació d'Associacions per la Llengua, assaja una introducció al segon congrés de l'entitat que avui, transcorreguts tretze anys des de la seua posada en marxa, aplega nou coordinadores escolars i sis col·lectius de normalització lingüística del català al País Valencià. Aquest segon fòrum serà celebrat entre els dies 26 i 29 de març amb la infraestructura del Palau de la Música de València i el saló d'actes de l'escola universitària de formació del professorat Ausiàs March. EL TEMPS descriu en aquest reportatge un esdeveniment en què participen les quatre universitats valencianes, l'Institut Interuniversitari Joan Lluís Vives dels Països Catalans, la Universitat de Nova York, la Comissió de la Unió Europea i la Direcció General d'Educació, Formació i Joven-

tut de la Unió Europea, el Consell Valencià de Cultura amb la Institució de les Lletres Catalanes de la Generalitat de Catalunya, l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, catorze governs municipals i el suport de la mancomunitat de la Vall d'Albaida, onze editorials, deu empreses a més de la Federació Valenciana de Caixes d'Estalvi, i encara sis organitzacions no governamentals on hi ha

Tanmateix, no va ser fins a dues setmanes abans del seu trasllat de departament que l'avui consellera de Benestar Social s'excusà per una absència que confirmava verbalment. Sense haver pogut obtenir cap explicació per escrit, la Federació es dol que cap membre de l'equip del Govern Zaplana no haja volgut formar part del seu comitè d'honor ni de cap dels actes congressuals. Al comitè seran, no obstant això, els quatre rectors universitaris i el director general de la UNESCO, Frederic Mayor Zaragoza. Però l'actitud del govern Zaplana no deixa de ser l'avantsala d'un enfrontament directe amb aquest influent sector ciutadà. Els sindicats, que amb la Federació Escola Valenciana integren la Mesa per l'Ensenyament en València, han qualificat la gestió de Zaplana pel que fa a l'escolarització en català, de mostrar una "estratègia que dicta una voluntat tossuda de crear conflicte" (vegeu requadre a la pàgina 31).

La Mesa per l'Ensenyament qualifica la gestió de Zaplana d'"estratègia que dicta una voluntat de crear conflicte".

representades algunes de les que actualment gaudeixen d'un major reconeixement internacional, com és el cas de Metges Sense Fronteres, Intermón o Greenpeace.

L'avantsala d'un enfrontament. Segons informacions que Escola Valenciana ha facilitat a aquest setmanari, el president Eduardo Zaplana i l'anterior consellera d'Educació, Marcela Miró, varen ser convidats al congrés —en preparació des de principis de 1995— el mes de setembre passat.

El segon congrés, que en aquests dies previs a la data d'obertura ja navega en Internet a l'adreça <http://www.i3d.es/ev/>, ha rebut confirmacions d'assistència fins i tot al seu apartat de correu electrònic escola.valenciana@i3d.es fins el dia 8 de març. "Hem estat capaços de muntar unes jornades que seran l'esdeveniment més important sobre el panorama educatiu valencià al 1997, i ens en sentim orgullosos perquè és la imatge més clara que podíem donar del nostre creixement", afirma Romans, "i del fet que la nostra base social

L'hora dels comissaris

El dia 28 de gener, el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana publicava l'Ordre de 20 del mateix mes de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, "per la qual es determinen els llocs de treball docent que es cataloguen als instituts per a ser oferits en el procés d'adscripció als funcionaris del cos de mestres, per a impartir el Primer Cicle de l'Educació Secundària Obligatòria [97/X5325]". L'estratègia de l'equip Zaplana per abocar el llast dels conflictes legals damunt el procés d'escolarització en valencià s'ha engegat amb la formulació d'aquesta disposició general, la darrera, de moment, de les seues *croades* particulars. Perquè, com podria entendre el col·lectiu de mestres que l'ordre faça veure que els centres d'immersió lingüística del País Valencià no existeixen? Segons el govern Zaplana, les línies d'educació en català i d'escola valenciana no existeixen, per tant no existeix tampoc el requisit lingüístic per al professorat d'aquest sector de l'ensenyament valencià, i no existeixen tampoc les necessitats de la comunitat d'alumnes en valencià... perquè per al govern Zaplana, senzillament, aquests alumnes no existeixen.

La Mesa per l'Ensenyament en Valencià, però, existeix, si més no mentre l'equip Zaplana no trobe una martingala legal que li permeta de fer-la desaparèixer per decret. "Els professors i els alumnes, els usuaris a fi de comptes, són els qui n'ixen perjudicats amb aquest desgavell", declaren membres de la Mesa a EL TEMPS, "perquè els programes que els consells escolars valencians ja han aprovat veuran dificultats per poder ser acomplerts; la lògica de l'equip de Conselleria sembla una còpia mediocre i amb mala intenció d'una pel·lícula dels germans Marx." Els sindicats Comissions Obreres, UGT i STEPV, que, amb la federació Escola Valenciana són cofundadors de la Mesa, han anunciat a aquest setmanari que passaran per registre una interpel·lació demanant "la retirada de l'ordre o bé la recuperació de l'esborrany". Escola Valenciana assegura que la Conselleria mantingué al novembre una reunió, i que en aquella ocasió el document de treball sobre el qual treballava la Generalitat incloïa explícitament, de forma clara i correcta, la presència de les línies en valencià. Per la seua banda, les organitzacions obreres se senten estafades: "Les negociacions, de què han servit?, què hem estat fent durant les converses? L'equip de Zaplana no solament no vol avançar en l'ensenyament sinó que carrega contra la recuperació del valencià com a llengua vehicular d'educació."

Fonts dels participants en les negociacions, assenyalen ara el secretari general de la Conselleria d'Educació, l'advocat Carlos Alcalde, com el dissenyador del procés de destrucció de l'estructura valenciana d'ensenyament que impulsa l'acció de la Generalitat. En efecte, el bufet d'Alcalde va estar, fins que aquest va ser nomenat secretari al juliol de 1995, l'assessor de diverses denúncies a Alacant contra la Llei d'Us i Ensenyament del Valencià, i d'altra banda també ha estat el coordinador del programa d'Educació per al País Valencià del Partit Popular. Després que la passada reforma del govern haja creat un grup burocràtic de comissaris per cadascuna de les conselleries i departaments de la Generalitat, en la Conselleria d'Educació es confirma que els consellers passen, però el secretari Alcalde hi queda. **V. J.**

és extraordinàriament àmplia." No debades, el II Congrés d'Escola Valenciana s'acosta als tretze milions de pressupost, una suma en què no hi ha cap ingrés provinent de subvencions de la Generalitat valenciana i que es fa comprensible per l'abast dels actes, que enguany aporten la novetat de l'oferta d'actes teatrals o exposicions editorials. I espectacles musicals, com l'actuació del cantant Raimon el dia 26 a les 19.30 hores al Palau de la Música de València, dins de la commemoració de l'any Ausiàs Marc. Tot seguit, la Coral Infantil Cavanilles interpretarà Raimon, en un joc d'homenatges que donarà el tret d'eixida a quatre dies que convertiran València en una clau de referència teòrica per a l'ensenyament en el ja pròxim segle XXI.

El marc del II Congrés, la base temàtica, la marquen nou conferències que escometran la innovació i renovació pedagògica, l'àrea de llengua i cultura, i un tercer apartat, valors i actituds. L'organització d'aquest cos de pensament ha convidat noms propis com Marta Mata, presidenta de la Fundació Àngels Garriga, J. C. Tedes-

Vicent Romàns, president d'Escola Valenciana. L'objectiu del II Congrés, l'esdeveniment més important sobre el panorama educatiu valencià al 1997, passa per definir un model d'ensenyament propi.

Tres convidats

MARTA MATA. Presidenta de la Fundació Àngels Garriga.

"Una de les paradoxes de fons en la professió de mestre és haver d'exercir l'art de l'educació –un art tan antic com la humanitat, tan interpersonal, consubstancial a la humanitat – i conjugar aquest art amb el sistema escolar, el sistema social, de l'escola bressol a la universitat, formulat fa només dos-cents anys i en un procés d'implantació diferent a cada país, en un món divers, accelerat, a una velocitat superior a la dels canvis generacionals."

"A la ciutat global, la llengua i la pedagogia s'expressen a tots els nivells: els mestres han de trobar cada dia el missatge de renovació, o d'innovació, que societat i nens demanen, potser sense saber-ho massa. En la llengua dels valencians, és l'aportació valenciana a la pedagogia de tot el món."

J. C. TEDESCO. Director de l'Oficina Internacional d'Educació de la Unesco.

"Els reptes de la societat passen, molt més avui que en el passat, per l'educació. La base d'aquesta afirmació és que el coneixement ha passat a ocupar un lloc fonamental en l'organització social. La conseqüència immediata d'aquesta constatació consisteix a sostenir que les pugnes per apropiarse dels llocs on es produeix i es distribueix el coneixement social més significatiu, constituirà el centre dels conflictes socials del futur."

LUIS ROJAS MARCOS. President de la Corporació Salut i Hospitals Públics de Nova York.

"En aquest segle que acaba, l'existència dels xiquets ha millorat profundament. En cap altre moment han estat tan atesos i respectats, i satisfetes tan rigorosament les seues exigències. Al mateix temps, alguns dels conflictes d'avui provenen d'aquests avenços. És cert que el tumult de l'adolescència no existia quan el treball era obligatori des de la infància, ni les tensions entre pares i fills plantejaven el repte quan els xiquets eren essencialment un patrimoni patern, ni la seua formació no era el focus d'interès de congressos com aquest quan l'educació era un privilegi."

"Tots els éssers humans naixem amb les llavors de la racionalitat, de la tolerància, de la cooperació i de la generositat, però també tots venim al món amb les llavors del disbarat i de l'odi. Tot depèn de la qualitat del medi." **V. J.**

ARXIU / RAFA GIL

Marcela Miró, consellera de Benestar Social. Ha defugit formar part del comitè d'honor del congrés.

Vicent Romans: "El cor del congrés són les informacions fetes pels ensenyants, fonamentals per extraure'n una visió de conjunt."

co, director de l'Oficina Internacional d'Educació de la UNESCO, Joan Francesc Mira, Gabriel Janer Manila, antropòleg de la Universitat de les Illes Balears, o el president de la Corporació de Salut i Hospitals Públics de Nova York, el psiquiatre Luis Rojas Marcos; per cert que les seues despeses de viatge i estada al País Valencià les sufragarà la Universitat Politècnica de València del rector Justo Nieto, persona de contrastat tarannà conservador que, tanmateix, prendrà seient en el comitè d'honor del fòrum.

Hi haurà lloc, també, per fer públiques les experiències de la manera d'entendre l'educació que duu el segell d'Escola Valenciana: "Per a l'entitat, el cor del congrés el constitueixen aquestes informa-

cions que els col·lectius d'ensenyants han elaborat", manifesta Vicent Romans, "perquè facilitaran un grau d'interrelació entre ponents i congressistes que és fonamental per extraure'n una visió de conjunt... i una visió útil, per descomptat." Les experiències, o comunicacions, seran més de 60 i han estat dividides en vuit blocs pel comitè científic en què hi ha professors de la Universitat de València, Alacant, Castelló, Barcelona i Ginebra. Els seus títols apleguen un ampli ventall d'anàlisis, des de "Les rutines en el currículum d'educació infantil" o "Contes populars a l'escola" fins a "Ser jove i viure al País Valencià" i "L'alfabetització de la població adulta".

Dues taules rodones simultànies tancaran les jornades de dijous i divendres. El dia 27, seran "Els partits polítics i l'escola valenciana" amb la intervenció de PSPV-PSOE, EUPV, els regionalistes d'UV i els nacionalistes d'UPV, i de l'altre costat, "Els pares i mares i l'escola valenciana". El dia 28, d'una banda se celebrarà el debat "Els sindicats i l'escola valenciana", amb la intervenció de membres de les organitzacions sindicals més importants del món del treball al País Valencià, això és, l'STEPV, Comissions Obres, UGT i també l'ANPE, un agent particular que ha estat generalment reticent a l'aplicació de programes de valencianització escolar però que no ha volgut restar fora del congrés. De l'altra banda, i alhora, en "La infància, la joventut i els mitjans de comunicació" s'hi trobaran membres de la Unió de Periodistes del País Valencià i del Col·legi de Periodistes de Catalunya amb la comissió de control de Ràdio Televisió Valenciana.

I, afegits, els projectes Escoles Associades i Linguapax que la UNESCO presentarà amb membres de la Universitat de Barcelona, la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma i representants institucionals de la Generalitat de Catalunya.

Victorià Jiménez